

[Guldberg.]

dag til den anden kunne sige: nu kan I klare jer selv. Derfor gav man dem 8 år. Den skævhed, der allerede var til stede forinden, men som vi har båret rundt med i denne periode i kraft af den ordning, der dengang var et bredt forlig om, som venstre også deltog i, må ikke blive permanent. Men den er næsten blevet det. Den er i hvert fald blevet behandlet, som om den var det. Når vi lægger så megen vægt på det i venstre, er det, fordi vi er overbevist om, at hvad enten man nu kalder det det ene eller det andet, er det en slags foranstaltninger, som virker i retning af et højere prisniveau i nybyggeriet og på boligerne, end man ville få, hvis man lod konkurrencen slå igennem.

Vel, det er måske lidt politisk filosofi, men vi er jo liberale, og vi har endnu aldrig nogen sinde rigtig oplevet nogen form for offentlig kontrol, priskontrol el. lign., som kunne erstatte den kontrol, der lå i konkurrencen, når man vel at mærke kunne sørge for, at denne konkurrence foregik under kontrollerede, men dog ret frie forhold. Aldrig har vi oplevet det; vi kan ikke få det i byggeriet, og vi har det ikke i byggeriet.

Boligministeren ved lige så godt som jeg og alle andre, at byggeriets faktiske produktionsforhold er præget af skævhed, og det værste er, at når der findes en sådan skævhed mellem forskellige slags byggerier, løber ressourcer og indsats derhen, hvor det er bedst at komme, og det er jo ikke så mærkeligt. Hvis nogle mennesker skal låne penge til 10 eller 12 pct. for at bygge, mens andre kan låne til 6 pct., er det ikke bare et spørgsmål om, hvad der bygges. Der er sandelig også en fristelse til, og i virkeligheden en helt naturlig økonomisk præmiering i, at få mest muligt med under de 6 pct. Det er klart, at nogle af de akutte problemer, som vi gerne vil være med at løse, netop skyldes det forhold, at man har haft en skævhed, så det er løbet over i den sektor, hvor tilskuddene findes. På den måde får man for lidt for sine tilskud.

Vel, det er muligt, at der ude omkring i befolkningen er andre ting, som mærkes mere direkte. Men skal vi i venstre være med til at forhandle os frem til en samlet boligløsning, som vi også kan stå bag, tror jeg, man må sige, at det er så lidt sandsynligt, som tænkes kan, at vi skulle ønske at

gå ind og tage medansvaret for en udligning af huslejeniveauet på et eller andet højere niveau og for en rimelig løsning af de meget, meget vanskelige problemer på parcelhusområdet for blot at se det nye niveau ryge i vejret med en fart af mindst 10 pct. om året, kumulativt, i kraft af, at man ikke lader konkurrencen i nybyggeriet slå igennem. Så gentager vi bare historien, som vi kender den. Det er en afgørende betingelse, og den har klar forbindelse med, hvad det er muligt og rigtigt at gøre på de andre områder.

Hvis vi dernæst, stadig med samme generelle betragtning, går til forslag om ændring af lov om leje, møder vi desværre i forslaget et udgangspunkt, som er det stik modsatte af det, der har været vores grundsynspunkt. Men vi kan vel snakke om tingene. Jeg vil gerne igen vende tilbage til de drøftelser, vi havde for mange år siden, da den nuværende boliglovgivning blev til. Vel, da kunne man ikke — og det var vel nok rigtigt af hensyn til boligforsyningen — bære en egentlig frigivelse. Nu mener vi med frigivelse ikke andet, end at lejerbeskyttelsen skal bevares i betydeligt omfang. Det har vi alle sammen altid været enige om. Man kunne altså ikke bære en egentlig frigivelse, men i mange kommuner i landet var forholdene sådan, at det var rimeligt og kunne lade sig gøre at frigive, og selv efter kommunalreformen har vi i dag 200 kommuner i Danmark, hvor der er det, som vi stort set forstår ved et frit boligmarked.

Vi havde foretrukket dengang, at man, når man prøvede at lave den udligning, som vi har båret med stort ubehag alle sammen, forsøgte med det samme at konstruere et huslejeniveau, som var ens og rimeligt, og så ved hjælp af kompensation så til, at det ikke blev for byrdefuldt. Vi har stadig væk en fornemmelse af, at den eller en tilsvarende fremgangsmåde er rigtig, fordi man dog derved når til at få nogle fordele, der ligner dem, man ville have i et frit boligmarked.

Vi er ganske overbevist om, at vi nu står i en helt anden situation og har helt andre forudsætninger for etablering af et sådant frit boligmarked over hele landet med rimelig og tilstrækkelig lejerbeskyttelse og med en fornuftig afvikling gennem kompensationsordninger.

Ud fra disse og lignende betragtninger,